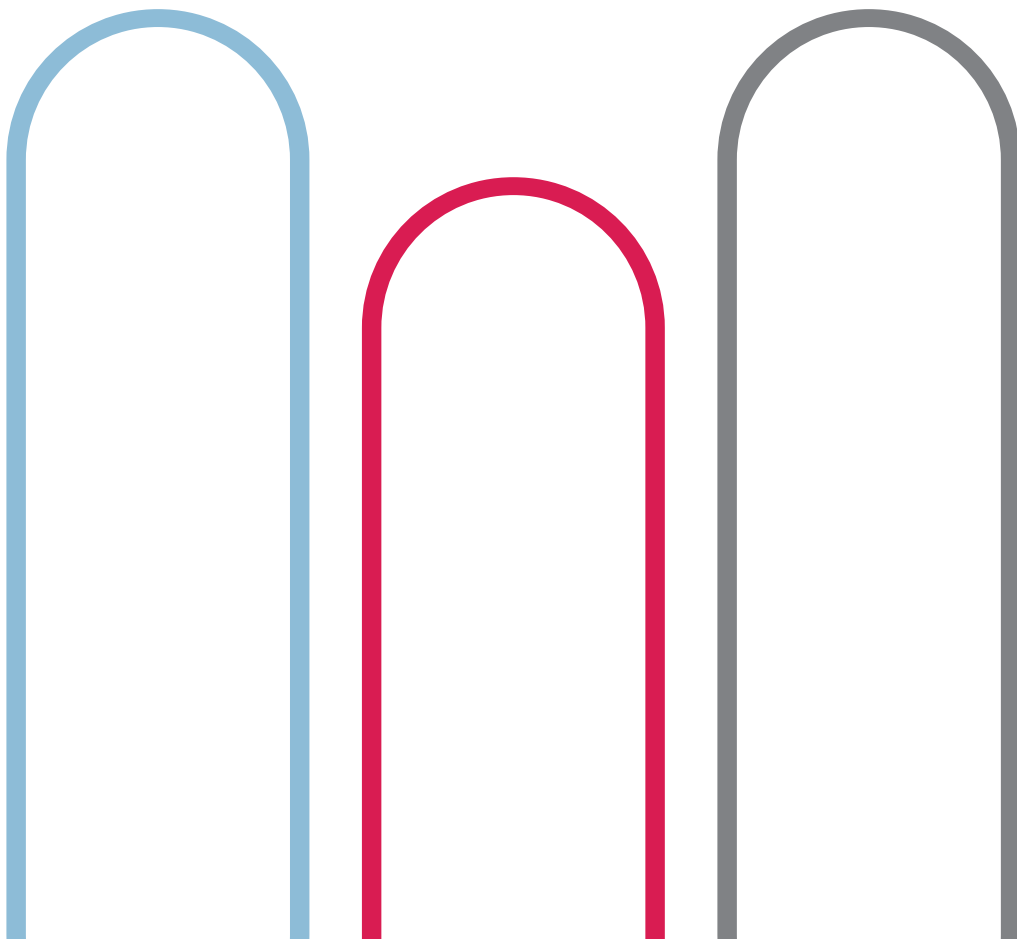

Welsh Language Scheme: 2009

Introduction

Under the Welsh Language Act 1993 every public body providing services to the public in Wales has to prepare a scheme setting out how it will provide those services in Welsh.

This is our scheme.

It describes how we will ensure, so far as is both appropriate in the circumstances and reasonably practicable, to the principle established by the Welsh Language Act that, in the conduct of public business and the administration of justice in Wales, the Welsh and English languages should be treated on a basis of equality.

The scheme covers the services that we provide to the public in Wales.

In this scheme, the term **public** means individuals, legal persons and corporate bodies. It includes the public as a whole, or a section of the public, as well as individual members of the public. The term includes voluntary organisations and charities. Directors and others representing limited companies are also within the meaning of the term 'public'. It does not, however, include persons who are acting in a capacity which is representative of the Crown, Government or the State. Consequently, persons who fulfil official functions of a public nature, even though they are legal persons, do not come within the meaning of the word public when they are fulfilling those official functions.

Further information about the scope and purpose of Welsh language schemes can be found in the Welsh Language Board's guidelines (www.yig-wlb.org.uk).

This scheme was prepared under Section 21 of the Act - and in accordance with guidelines issued by the Welsh Language Board under Section 9 of the Act. It came into effect on 13/05/2009.

Background to the organisation

The Child Maintenance and Enforcement Commission (The Commission) is a new Non-Departmental Public Body which will take responsibility for the child maintenance system in Great Britain during 2008, with the primary objective of maximising the number of effective child maintenance arrangements in place – whether private or statutory – for children who live apart from one or both parents.

The commission will have control of its own operational policy, at arms length from direct Government involvement to enable more innovative approaches that harness the broadest range of expertise from the public, private and third sectors.

The commission will have three core functions:

- Promoting the financial responsibility that parents have for their children;
- Providing information and support about the different child maintenance options available to parents;
- Providing an efficient statutory child maintenance service, with effective enforcement.

The Commission has a number of sites across Great Britain including some offices in Wales.

Service planning and delivery

Policies, legislation, services and initiatives

Our policies, initiatives and services will be consistent with this scheme. They will support the use of Welsh and, whenever possible, will help the public in Wales to use Welsh as part of their day-to-day lives.

Whenever possible, our consultation documents will discuss the relationship between the Welsh language and the policies, initiatives and services under development.

When we contribute to the development or delivery of policies, initiatives, services or new legislation led by other organisations, we will do so in a way which is consistent with this scheme.

Our policies, initiatives and services will help preserve traditional Welsh speaking communities.

We will take advantage of every opportunity to ensure that new primary and secondary legislation will support the use of Welsh.

Delivering services

Our normal practice will be to ensure that our services are available to the public in Welsh.

We will let the public know when services are available in Welsh.

Our regulatory functions – and services undertaken on our behalf by third parties

Any agreements or arrangements which we make with third parties will be consistent with the relevant parts of this scheme, when those agreements or arrangements relate to the provision of services to the public in Wales. This will ensure that third parties provide those services in accordance with this scheme.

Standards of quality

Services provided in Welsh and English will be of equal quality and will be delivered within the same targets.

Dealing with the Welsh speaking public

Correspondence

Our normal practice will be as follows:

When someone writes to us in Welsh we will issue a reply in Welsh (if a reply is required). Our target time for replying will be the same as for replying to letters written in English.

When we initiate correspondence with an individual, group or organisation in Wales, we will do so bilingually. Address recognition facilities and language preference indicators on our computer systems will ensure that this can be fulfilled automatically.

When we send standard or circular correspondence to several recipients in Wales, it will be bilingual where practical to do so.

If the Welsh and English versions of any correspondence have to be published separately due to size, our normal practice will be to ensure that both versions are available at the same time.

Enclosures sent with bilingual letters will be bilingual, when available.

Enclosures sent with Welsh letters will be Welsh or bilingual, when available.

The above will apply to e-mail correspondence as well as paper correspondence.

All hard-copy Welsh correspondence that we issue will be signed.

All Welsh e-mail correspondence that we issue from Wales or the Welsh Language Unit will bear a Welsh (or bilingual) electronic signature.

Telephone communications

We will ensure that the public can speak in Welsh or English when dealing with us by telephone.

We will provide a direct dial Welsh Language Helpline number for those customers wishing to speak to us in Welsh. This number will be published in all bilingual materials aimed at the public. The helpline will operate within office opening hours between 9am and 5pm from Monday to Friday. An answerphone service will be available outside these times and calls will be returned within one working day.

Our Welsh speaking staff will answer the telephone with a bilingual greeting and use bilingual messages on their personal answer-phones. We will encourage the rest of our staff in Wales to answer the telephone with a bilingual greeting and use bilingual messages on their personal answer-phones.

If the caller calls a number other than the Welsh Language Helpline, but wishes to speak Welsh, we will try to connect the call to a Welsh speaker qualified to deal with the enquiry.

If no Welsh speaker qualified to deal with the enquiry is available, the caller will be given the choice, as appropriate, of having a Welsh speaker phone back as soon as possible, continuing the call in English or submitting their query in Welsh, by letter or e-mail.

When we set up telephone help-lines, call centres, or similar facilities, to give information, services or support to the public, we will provide a Welsh language service. This will be advertised alongside the English language service.

Public meetings in Wales

We will provide simultaneous or consecutive translation from Welsh into English at any public meetings in Wales unless we have established that all participants are likely to use the same language.

Invitations and advertisements for public meetings in Wales will be bilingual and either note that translation facilities will be available or invite the public to let us know in advance in which language they wish to speak.

We will let those attending public meetings in Wales know when translation facilities are available – and encourage contributions in Welsh.

We will provide papers and other information for public meetings in Wales in Welsh and English – and ensure that reports and papers produced following these public meetings will be published in Welsh and English.

When selecting staff to attend public meetings, we will ensure that suitably qualified Welsh speakers attend, as necessary.

Other meetings with the public in Wales

When we arrange or attend private meetings with the public, we will establish their language preference at the earliest opportunity and ensure that a suitably qualified Welsh speaking member of staff deals with those whose preferred language is Welsh.

The above will also apply to meetings held using videoconferencing and similar equipment.

Other dealings with the public in Wales

When we undertake **public surveys**, we will ensure that all aspects of communication with the public will be bilingual.

Respondents will be asked if they wish to respond to the survey in Welsh or English.

When we arrange **seminars, training courses** or similar events for the public in Wales, we will assess the need to provide them in Welsh. In conducting this assessment, we will consider the preferred language of those attending and the availability of Welsh speaking trainers.

Our public face

Publicity campaigns, exhibitions and advertising

All of the publicity, public information, exhibition and advertising material we use in Wales (in order to target the general public) will be produced fully bilingually, or as separate Welsh and English versions. If the Welsh and English versions have to be published separately, both versions will be equal with regard to size, prominence and quality. Both versions will be available simultaneously and will be equally accessible.

Exceptions to the above will be:

- material used at events such as Wales' eisteddfodau where Welsh only publicity, public information, exhibition and advertising material may be used
- material aimed at a limited and specialised audience. We will consider the need to produce this bilingually in each case, whilst bearing in mind the nature of the audience and the subject being dealt with.

Any advertisements placed in English language newspapers (or similar material) distributed mainly or wholly in Wales, will be bilingual, or will appear as separate Welsh and English versions (with both versions appearing simultaneously, and being equal with regard to size, prominence and quality).

In Welsh language publications advertisements will be in Welsh only.

Television, cinema, broadband and radio advertising will be conducted in Welsh and English. Television campaigns which appear on S4C during Welsh programming hours will be in Welsh. Radio campaigns broadcast during Welsh language programmes on commercial radio stations will be in Welsh.

We will avoid using Welsh language subtitles, or dubbing adverts into Welsh (excepting voice-overs).

Telephone response lines and other ways of responding to campaigns in Wales will be bilingual or will include a separate Welsh response service.

Any audio-visual displays, audio tours or interactive media that we prepare will be bilingual.

When staffing exhibitions stands and displays, we will ensure that suitably qualified Welsh speakers attend, as necessary.

Publications

We will publish all of our main customer-facing material bilingually, with the Welsh and English versions together in one document. This includes our main client leaflets, application forms and computer notifications.

Other material will be made available to the public bilingually, subject to the scoring system, with the Welsh and English versions together in one document. Any use of the scoring system will be subject to consultation with the Welsh Language Unit.

We will try to ensure that bilingual versions of all publications are printed at the same time as the English versions. However, when this is not possible, exceptions may be made to accommodate very tight deadlines.

If the Welsh and English versions have to be published separately (for instance, where a single document would be too lengthy or bulky), both versions will be of equal size and quality - and our normal practice will be to ensure that both versions are available at the same time and are equally accessible. Each version will note clearly that the material is available in the other language.

If not available free of charge, the price of a bilingual document will not be greater than that of a single language publication - and the price of separate, Welsh and English versions will be the same.

The above will also apply to material made available electronically on our website, on CD Rom or otherwise.

Websites

We will maintain a fully bilingual website.

We will provide Welsh versions of the interactive pages on our websites.

When designing new websites, or redeveloping our existing websites, we will take into account the Welsh Language Board's Bilingual Software Guidelines and Standards and any other guidance issued by the Board with regard to developing websites.

Whenever we post English language publications on our websites, the Welsh versions will be posted at the same time, if available. However, some larger technical or legal documents may only be available in English.

Forms and associated explanatory material

We will ensure that all our main customer forms and associated explanatory material for use by the public in Wales will be fully bilingual, with the Welsh and English versions together in one document. This will include interactive forms published on our websites.

Other forms will be made available to the public bilingually, subject to the scoring system, with the Welsh and English versions together in one document. Any use of the scoring system will be subject to consultation with the Welsh Language Unit.

When we enter information on bilingual forms that are sent to the public, we will do so bilingually unless we know that the recipients would prefer to receive the information in Welsh or English only.

When other organisations distribute forms on our behalf, we will ensure that they do so in accordance with the above.

Corporate identity

We will adopt a bilingual corporate identity in Wales. Our name, contact details, logo, slogans and other standard information will appear in Welsh and English on all material which displays our corporate identity. This includes our stationery - and material such as business cards, identity badges, passes, tickets, acknowledgement cards, compliment slips, invitations and vehicles.

Signs in Wales

We will ensure that all of our permanent and temporary signs, which give information to the public, will be bilingual with the Welsh and English text being treated equally with regard to size, legibility and prominence.

We will adhere to this practice whenever signs are being installed for the first time, or whenever we are replacing signs.

If separate Welsh and English signs are provided, they will be equal in terms of format, size, quality and prominence.

The above will apply to all types of signs, including electronic signs.

Official notices, public notices and staff recruitment notices

Official notices, public notices and staff recruitment notices placed in English language newspapers (or similar media) distributed mainly or wholly in Wales, will be bilingual, or appear as separate Welsh and English versions. Notices will be in Welsh in Welsh language publications.

The Welsh and English versions will be equal in terms of format, size, quality and prominence – whether produced as a single bilingual version, or as separate Welsh and English notices.

In the English language media, posts where the ability to speak Welsh is essential may be advertised in Welsh, with a brief description in English.

Recruitment notices placed in English language journals (and other publications) with a UK-wide distribution may be in English, unless the post is one where the ability to speak

Welsh is essential, in which case the notice may be fully bilingual, or in Welsh with a brief explanation in English.

Any official notices, public notices or staff recruitment notices placed elsewhere in Wales will be bilingual.

Press releases and contact with the media

Press releases to the Welsh language press and broadcasting media in Wales will be issued in Welsh where deadlines permit.

When we post press releases on our website, our normal practice will be to post them in Welsh and English.

We will ensure that Welsh speakers are available to undertake interviews with the Welsh language press and broadcasting media.

Implementing the scheme

Staffing

All of our workplaces that have contact with the public in Wales need access to sufficient and appropriately skilled Welsh speaking staff to enable those workplaces to deliver a full service in Welsh. The following procedures will be implemented accordingly:

We will identify those workplaces and jobs where the ability to speak Welsh is desirable or essential. This requirement may be defined as a component of a workplace or team, or it may be attached to a particular job.

From time to time, we will undertake audits to establish the number, ability level and location of staff that can speak, read and write Welsh (including staff that are learning Welsh). We will also identify staff who wish to learn Welsh.

The results of these two exercises will be compared to identify workplaces where there is a shortage of Welsh speaking staff. (We may take into account the services offered by any help-line, call centre or similar facilities as we do so).

We will respond to any shortages through our recruitment and training activities.

We will also consider the possibility of offering existing Welsh speaking staff the opportunity to fill those posts where the ability to speak Welsh is desirable or essential.

Welsh language services will predominantly be delivered by the staff at the Welsh Language Unit, so we will meet the conditions above by ensuring adequate staffing levels for the Unit.

Recruitment

When recruiting staff we will be guided by the information gathered by following the procedures described under Staffing above.

When fluency in Welsh is considered to be desirable or essential this will be stated in job competencies and advertisements.

Information packs and application forms will be provided in Welsh and English for all of

our jobs where fluency in Welsh is considered to be desirable or essential. For all other jobs, information packs and application forms will be provided in Welsh when requested by a job applicant.

Language training

Staff in Wales who wish to learn or improve their Welsh will be supported. However, priority will be given to those who have extensive and regular contact with the public, or who regularly deal with Welsh speakers as part of their work.

We will help fund training and where possible, allow staff to attend courses during work. Any training undertaken will be monitored by the Welsh Language Unit.

Information and Communications Technology

The need to provide information and services in Welsh, and operate in accordance with this scheme, will be catered for as we develop, design and purchase information and communications technology products and services.

We will modify our existing information and communications technology systems to ensure that they enable us to provide information and services in Welsh - and operate in accordance with this scheme.

As we develop or procure ICT systems we will take into account the Welsh Language Board's *Bilingual Software Guidelines and Standards*.

Partnership working

When we are the strategic and financial leader within a formal partnership, we will ensure that any public service aspects comply with this scheme

When we join a formal partnership which another organisation is leading, our input to the partnership will comply with this scheme and we will encourage the other partners to comply.

When we are a partner in a consortium, we will encourage the consortium to comply with this scheme. When acting in the name of the consortium, we will operate in accordance with this scheme.

The above refers only to formal partnerships dealing with services available to the public in Wales.

Internal arrangements

The measures in this scheme carry the full **authority**, support and approval of our organisation.

Operating in accordance with the scheme will be a **compliance** issue.

Managers will have the **responsibility** of implementing those aspects of the scheme relevant to their work.

The Welsh Language Unit manager will **coordinate** the work required to deliver, monitor and review this scheme.

We will prepare, and continuously update, a detailed **action plan** to be agreed with the

Welsh Language Board, setting out how we will ensure that we will operate in accordance with this scheme. The action plan will come into effect on the date on which the scheme comes into effect, or as soon as possible thereafter. The plan will include targets, deadlines and a report on progress against each target. The overall aim of the action plan will be to ensure that we deliver the commitments set out in this scheme as soon as possible.

The scheme will be **publicised** to our staff, and to the public in Wales. It will be published on our website in a prominent place.

We will produce **desk instructions**, or similar on-line guidance, for our staff to ensure that they know how to implement the measures contained in this scheme.

Existing instructions or guidance used by our staff, will be amended to reflect the measures contained in this scheme.

We will arrange **briefing and training**, sessions for our staff to increase awareness of this scheme - and to explain how it will affect their day-to-day work.

Any form of contact with the public in Wales, which is not specifically dealt with by this scheme, will be undertaken in a manner which is consistent with the general principles enshrined in this scheme.

Freedom of Information Act and the Environmental Information Regulations

We will operate in accordance with the Welsh Language Board's advice *on the Welsh Language Act, the Freedom of Information Act and the Environmental Information Regulations*.

When we release information under the Freedom of Information Act or the Environmental Information Regulations, we will translate it into the applicant's preferred language provided that the number of words to be translated is less than 500.

Monitoring

We will monitor our progress in delivering this scheme against the targets set out in its accompanying action plan. We will report to our senior management on that progress.

Our existing monitoring and reporting procedures will include reference to progress in delivering this scheme, as appropriate.

We will report to the Welsh Language Board on our progress in delivering this scheme, when requested by them.

Our target is to ensure that we act in accordance with the aims and objectives of this scheme within four years of its coming into effect. We will use a self-assessment procedure, to be agreed with the Board, in order to monitor progress against this target.

Reviewing and amending the scheme

We will review this scheme within four years of its coming into effect.

Also, from time to time, we may need to review this scheme, or propose amendments to this scheme, because of changes to our functions, or to the circumstances in which we undertake those functions, or for any other reason.

No changes will be made to this scheme without the Welsh Language Board's approval.

Complaints and suggestions for improvement

Complaints related to this scheme, or suggestions for improvement, should be directed to the Welsh Language Unit Manager at the following address:

Glyn Ellis Hughes
WLU – Room 313 SMH
2 Weston Road
Crewe.
CW98 1BB

Or by e-mail to: glyn.hughes@csa.gsi.gov.uk

We will cooperate with the Board in order to resolve complaints - and during any investigations held under Section 17 of the Welsh Language Act.

Byddwn yn monitro'n cynydd o ran cyflwyno'r cynllun hwn yn erbyn targedau a nodir yn y cynllun gweithredu a ddaw gyda'r cynllun hwn. Byddwn yn adrodd yn ôl i'n uwch reolwyr ar y cynnydd hwnnw.

Bydd ein gweithdrefnau monitro a chofnodi presennol yn cynnwys cyfeiriad at gynnydd o ran gweithredu'r cynllun hwn, fel y bo'n briodol.

Byddwn yn anton adroddiadau monitro i Fwrdd yr Iaith Gymraeg, ar eu cais, gan amlinellu'r cynnydd o ran cyflwyno'r cynllun hwn.

Ein targed yw sicrhau ein bod yn gweithredu yn unol ag amcanion a nodau'r cynllun hwn o fewn pedair blynedd iddo'n dod i rym. Byddwn yn defnyddio gweithdrefn hunanasesu, y bydd angen cytuno arni gyda'r Bwrdd, er mwyn monitro cynnydd yn erbyn y targed hwn.

Adolygu a diwygio'r cynllun hwn

Byddwn yn adolygu'r cynllun hwn o fewn pedair blynedd o'i roi ar waith.

Yn ogystal, o bryd i'w gilydd, etallai y bydd angen i ni adolygu'r cynllun hwn, neu gynig diwygiadau i'r cynllun hwn, oherwydd newidiadau i'n swyddogaethau, neu i'r amgylchiadau yr ydym yn ymgymryd â'r swyddogaethau hynny ynddylt, neu am unrhyw reswm arall.

Ni wneir unrhyw newidiadau i'r cynllun hwn heb gymeradwyaeth Bwrdd yr Iaith Gymraeg.

Cwynion ac awgrymiadau i wella

Dylid cyfeirio cwynion sy'n ymwneud â'r cynllun hwn, neu awgrymiadau i'w wella, at Reolwr yr Uned Gymraeg yn y cyfeiriad canlynol:

Glyn Ellis Hughes
WLU – Room 313 SMH
2 Weston Road
Crewe.
CW98 1BB

Neu drwy anton neges e-bost at: glyn.hughes@csa.gsi.gov.uk.

Byddwn yn cydweithio â'r Bwrdd er mwyn datrys cwynion - ac ar unrhyw ymchwilad a gynhellir o dan Adran 17 o Ddeddf yr Iaith Gymraeg.

Pan fyddwn yn bartner mewn consortiwm, byddwn yn anog y consortiwm i gydymffurfio â'r cynllun hwn. Pan fyddwn yn gweithredu yn enw'r consortiwm, byddwn yn gwneud hynny yn unol â'r cynllun hwn.

Dim ond at bartneriaethau sy'n delio â gwasanaethau sydd ar gael i'r cyhoedd yng Nghymru y mae'r uchod yn cyfeirio atynt.

Trefniadau mewnol

Mae gan y mesurau yn y cynllun hwn **awdurdod**, cefnogaeth a chymeradwyaeth lawn ein setydliad.

Bydd gweithredu yn unol â'r cynllun hwn yn fater o **gydymffurfriad**.

Bydd gan reolwyr y **cyfrifoldeb** o weithredu'r agweddau hynny ar y cynllun sy'n berthnasol i'w gwaith.

Bydd rheolwr yr Uned Gyrraeg yn **cydlynu'r** gwaith sydd ei angen i ddarparu, monitro ac adolygu'r cynllun hwn.

Byddwn yn paratoi, ac yn diweddar yn barhaus **cynllun gweithredu** manwl, a gytunir arno gyda Bwrdd yr Iath Gyrraeg, gan nodi sut byddwn yn sicrhau ein bod yn

gweithredu yn unol â'r cynllun hwn. Daw'r cynllun gweithredu yn weithredol ar y dyddiad y daw'r cynllun i rym, neu cyn gynted â phosibl ar ôl hynny. Bydd y cynllun yn cynnwys targedau, trefnyddau amser ac adroddiad ar gynnydd yn erbyn pob targed. Frit nod y cynllun gweithredu yw sicrhau ein bod yn cyflawni'r ymrwymiadau a amlinellir yn y cynllun hwn cyn gynted â phosibl.

Cyhoeddi y cynllun hwn i'n staff, a'r cyhoedd yng Nghymru. Caiff ei gyhoeddi ar ein gwefan mewn man amlwg.

Byddwn yn cynhyrchu **cyfarwyddiadau desg**, neu ganllawiau ar-lein i'w tebyg, ar gyfer ein staff er mwyn sicrhau eu bod yn gwybod sut i weithredu'r mesurau a gynhwysir yn y cynllun hwn.

Caiff cyfarwyddiadau desg presennol, neu ganllawiau tebyg a ddefnyddir gan ein staff, eu diwygio i adlewyrchu'r mesurau a gynhwysir yn y cynllun hwn. Byddwn yn trefnu sesiynau **brifio a hyfforddi** ar gyfer ein staff er mwyn codi ymwybyddiaeth o'r cynllun hwn – ac er mwyn eguro sut y bydd yn effeithio ar eu gwaith o ddydd i ddydd.

Byddwn yn ymgymryd ag **unrhyw fath o gyswilt** â'r cyhoedd yng Nghymru, sydd heb gael ei ddisgrifio'n benodol yn y cynllun hwn, mewn modd sy'n gyson â'r egwyddorion cyffredinol a ymgorfforir yn y cynllun.

Deddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol

Byddwn yn gweithredu yn unol â chynghor Bwrdd yr Iath Gyrraeg ynglŷn â Deddf yr Iath Gyrraeg, y *Deddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol*. Pan fyddwn yn rhyddhau gwybodaeth o dan y Deddf Rhyddid Gwybodaeth neu'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol, fe fyddwn yn ei gyflwynu i iath ddewisol yr ymgeisydd, ar yr amod na fydd angen cyflwynu mwy na 500 o eiriau.

Pan fyddwn yn gweithredu fel yr arweinydd strategol ac ariannol o fewn partneriaeth, byddwn yn sicrhau bod unrhyw agweddau ar wasanaeth cyhoeddus yn cydymffurfio â'r cynllun hwn.

Pan fyddwn yn ymuno â phartneriaeth y mae sefydliad arall yn ei harwain, bydd ein mewnbyw'n ni yn cydymffurfio â'r cynllun hwn a byddwn yn annog y partneriaid eraill i gydymffurfio â'r cynllun hwn.

Gweithio mewn partneriaeth

Bydd yr angen i ddarparu gwybodaeth a gwasanaethau yn Gyfraeg, a gweithredu yn unol â'r cynllun hwn, yn cael ei adlewyrchu wrth i ni ddatblygu, dylunio a phrynu cyngrych a gwasanaethau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu. Byddwn am addasu ein systemau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu presennol er mwyn sicrhau eu bod yn ein galluogi i ddarparu gwybodaeth a gwasanaethau yn Gyfraeg – a gweithredu yn unol â'r cynllun hwn.

Wrth i ni ddatblygu neu brynu systemau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu byddwn yn rhoi ystyriaeth iawn i *Ganllawiau a Safonau Meddalwedd Dwyieithog y Bwrdd*.

Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu

Caiff ein staff eu hannog i ddysgu Gyfraeg neu i wella eu Gyfraeg. Fodd bynnag, rhoddir blaenoriaeth i'r rheini sydd â chyswilt sylweddol a rheolaidd â'r cyhoedd, neu sy'n deilio'n rheolaidd gyda siaradwyr Gyfraeg fel rhan o'u gwaith.

Byddwn yn helpu i ariannu'r hyfforddiant hwn, a ble bo'n bosibl, caniatáu i staff fynychu cyrsiau yn ystod oriau gwaith. Bydd unrhyw hyfforddiant a wneir yn cael ei fonitro gan yr Uned Gyfraeg.

Hyfforddiant iaith

Pan fyddwn yn recriwtio staff byddwn yn dilyn y wybodaeth a gesgir wrth ddilyn y gweithdrefnau a ddisgrifir o dan Staffio uchod.

hyn yn adran gymwysterau'r swydd ac mewn hysbysbion.

Darperir pecynnau gwybodaeth a ffurfienni cais yn Gyfraeg ac yn Saesneg ar gyfer pob un o'n swyddi pan fydd y gallu i siarad Gyfraeg yn hanfodol neu'n ddymunol. Ar gyfer swyddi eraill darperir pecynnau gwybodaeth a ffurfienni cais yn Gyfraeg ar ofn ymgaisydd.

Recriwtio

Byddwn yn cwrrd â'r amodau uchod trwy sicrhau lefelau staffio addas ar gyfer yr Uned. Caiff gwasanaethau Gyfraeg eu darparu'n bennaf gan staff yr Uned Gyfraeg, felly byddwn yn cwrrd â'r amodau uchod trwy sicrhau lefelau staffio addas ar gyfer yr Uned.

Byddwn yn ymateb i unrhyw brinder drwy ein gweithgareddau recriwtio a hyfforddi. Byddwn hefyd yn ystyried y posibilrwydd o gynnig y cyfle i staff sy'n gallu siarad Gyfraeg lenwi'r swyddi hynny ble y mae'r gallu i siarad Gyfraeg yn ddymunol neu'n hanfodol.

ystyried y gwasanaethau a gynigir gan unrhyw linell gymorth, canolfan gyswilt neu gyfluster tebyg).

Caffif canlynidau'r ddau ymarferiad hwn eu cymharu er mwyn nodi gweithleoedd lle mae prinder staff sy'n gallu siarad Cymraeg. (Fel byddw'n yn gwneud hyn, etallai byddw'n yn Cymraeg.

O bryd i'w gilydd, byddw'n yn cynnal archwiliadau i sefydlu nifer y staff a all siarad, darllen ac ysgrifennu yn Gymraeg, yn ogystal â lfeil eu gallu, a'u lleoliad (yn cynnwys staff sy'n dysgu Cymraeg). Byddw'n hefyd yn adnabod staff sy'n dymuno dysgu Byddw'n yn nodi'r gweithleoedd a'r swyddi hynny lle mae'r gallu i siarad Cymraeg yn ddymunol neu'n hanfodol. Gellir diffinio'r gofyniad hwn fel elfen o weithle neu dim, neu fe all fod ynghlwm wrth swydd benodol. Mae angen i bob un o'n gweithleoedd sydd â chyswllt â'r cyhoedd yng Nghymru gael mynediad i ddigon o staff Cymraeg sydd â'r sgiliau priodol er mwyn galluogi'r gweithleoedd hynny i ddarparu gwasanaeth llawn yn Gymraeg. Caffif y gweithdrefnau canlynol eu dilyn yn unol â hynny:

Staffio

Gweithredur cynllun

Byddw'n yn sicrhau bod siaradwyr Cymraeg ar gael i gynnal cyfweiliadau gyda'r wasg a'r cyfryngau darlledu Cymraeg. Pan fyddw'n yn gosod datganiadau i'r wasg ar ein gwefan, ein harfer safonol fydd i'w gosod yno yn Gymraeg a Saesneg. Cyhoeddir datganiadau i'r wasg a'r cyfryngau darlledu yng Nghymru yn Gymraeg ble bydd trefnau amser yn caniatáu hynny.

Datganiadau i'r wasg a chyswllt a'r cyfryngau

Bydd unrhyw hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus neu hysbysiadau recriwio staff sy'n ymddangos unrhyw le arall yng Nghymru yn ddwyieithog. ddwyieithog, neu yn Gymraeg gydag eglurhad cryno yn Saesneg. ddelliaid y swydd siarad Cymraeg, ac os hynny, gall yr hysbysed fod yn gwbl chyhoeiddiadu eraill) Saesneg a ddosberthir ledled y DU, oni bai ei bod yn hanfodol i Gellir cyhoeddi yn Saesneg hysbysiadau recriwio sy'n ymddangos mewn cyfnodolion (a hanfodol yn Gymraeg, gyda disgrifiad cryno yn Saesneg. O ran y cyfryngau Saesneg, gellir hysbysedu swyddi lle mae'r gallu i siarad Cymraeg yn Gymraeg a Saesneg ar wahan.

Bydd y fersiynau Cymraeg a Saesneg yn gyfartal o ran fformat, maint, ansawdd ac amlygrwydd – p'un a chant eu cyhoeddi fel un fersiwn ddwyieithog, neu fel hysbysiadau Gymraeg.

Cymraeg a Saesneg ar wahan. Bydd hysbysiadau ar gyfer cyhoeddidiadau Cymraeg yn Nghymru yn bennaf neu'n gyfan gwbl, yn ddwyieithog, neu'n ymddangos fel fersiynau gyhoeddir mewn papurau newydd Saesneg (neu gyfrywng tebyg) a ddosberthir yng Bydd hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus a hysbysiadau recriwio staff a Hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus a hysbysiadau recriwio staff

Byddwn yn cynnal gwefan gwbl ddiwyethog.

Byddwn yn darparu fersiynau Cymraeg o'r tudalennau rhyngweithiol ar ein gwefannau.

Wrth ddiunio gwefannau newydd, neu wrth ail ddatblygu gwefannau cyfredol, byddwn yn ystyried Canllawiau a Safonau Meddalwedd Diwyethog Bwrdd yr Iaith Gymraeg ac unrhyw ganllawiau tebyg a gyhoeddwy gan y Bwrdd ynglŷn â datblygu gwefannau.

Pan fyddwn yn cynnwys cyhoeddiadau Saesneg ar ein gwefannau, bydd y fersiynau Cymraeg yn cael eu cynnwys ar yr un pryd, os ydynt ar gael. Fodd bynnag, efallai bydd rhai dogfenau technegol neu gyfreithiol sy'n fawr ar gael yn Saesneg yn unig.

Ffurflen i a deunydd egluro cysylltiedig

Byddwn yn sicrhau bod pob furflen a deunydd egluro cysylltiedig a ddefnyddir gan y cyhoedd yng Nghymru yn gyfan gwbl ddiwyethog, gyda'r fersiynau Cymraeg a Saesneg gyda'i gilydd mewn un ddogfen. Bydd hyn yn cynnwys ffurflen rhyngweithiol a gyhoeddwy ar ein gwefannau.

Caiff ffurflen i eraill eu gwneud ar gael i'r cyhoedd yn ddiwyethog, ar amodau'r system sgorio, gyda'r Gymraeg a'r Saesneg gyda'i gilydd mewn un ddogfen. Bydd unrhyw ddefnydd o'r system sgorio yn destun ymgynghoriad â'r Uned Gymraeg.

Pan fyddwn yn mewnbwnu gwybodaeth ar ffurflen i ddiwyethog a antonir at y cyhoedd, byddwn yn gwneud hynny'n ddiwyethog oni bai ein bod yn gwybod y byddai'n well gan y derbynnydd gael y wybodaeth yn Gymraeg neu'n Saesneg yn unig. Pan fydd sefydliadau eraill yn dosbarthu ffurflen i ar ein rhan, byddwn yn sicrhau eu bod yn gwneud hynny yn unol â'r uchod.

Hunaniaeth gortoraethol

Byddwn yn mabwysiadu hunaniaeth gortoraethol ddiwyethog yng Nghymru. Bydd ein henw, ein manylion cyswllt, ein logo, ein sloganau a gwybodaeth safonol arall yn ymddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg ar bob deunydd sy'n dangos ein hunaniaeth gortoraethol. Mae hyn yn cynnwys ein deunydd ysgrifennu - a deunydd fel cardiau busnes, bathodynau adnabod, cardiau mynediad, tocynnau, cardiau cydnabwyddiaeth, slipiau cyfarachion, gwahoddiadau a cherbydau.

Arwyddion yng Nghymru

Byddwn yn sicrhau bod pob un o'n harwyddion parhaol a thros dro, sy'n cyfleu gwybodaeth i'r cyhoedd, yn ddiwyethog, ac y bydd y testun Cymraeg a Saesneg yn gyfartal o ran maint, eglurder ac amlygrwydd.

Byddwn yn glïnu at yr arfer hwn lle bynnag y caiff arwyddion eu gosod am y tro cyntaf, neu bryd bynnag y byddwn yn ail osod arwyddion.

Os darperir arwyddion Gymraeg a Saesneg ar wahân, byddant yn gyfartal o ran fformat, maint, ansawdd ac amlygrwydd.

Bydd yr uchod yn berthnasol i bob math o arwyddion, gan gynnwys arwyddion electronig.

– deunydd i'w ddefnyddio mewn digwyddiadau megis eisteddfodau Cymru, pan fydd modd defnyddio deunydd cyhoeddusrwydd, gwybodod aeth gyhoeddus, arddangosfeydd a deunydd hysbysu uniaith Gymraeg

– deunydd ar gyfer cynulleidfya gyfnyg ac arbennig. Byddwn yn ystyried ymhob achos yr angen i'w gyhoeddi'n ddwyieithog gan ystyried natur y gynulleidfa a'r maes sydd o dan sylw.

Bydd unrhyw hysbysion a gyhoeddir mewn papurau newydd Saesneg (neu ddeunydd tebyg) a ddosberthir yn bennaf neu'n gyfan gwbl yng Nghymru, yn ddwyieithog, neu'n ymddangos fel fersiynau Gymraeg a Saesneg (gyda'r ddau fersiwn yn ymddangos ar yr un pryd, ac yn gyfartal o ran maint, amlygrwydd ac ansawdd). Dim ond yn Gymraeg y cyhoeddir hysbysion mewn cyhoeddiadau Gymraeg.

Cyhoeddir hysbysion teledu, sinema, band eang a radio yn Gymraeg ac yn Saesneg. Bydd ymgyrchoedd teledu sy'n ymddangos ar S4C yn ystod oriau rhaglennu Gymraeg yn Gymraeg. Bydd ymgyrchoedd radio a ddarlledir ar Radio Cymru neu yn ystod rhaglenni Gymraeg ar orsatoedd radio masnachol yn Gymraeg.

Byddwn yn osgoi defnyddio is-deltau Gymraeg, neu droslaisio hysbysion i'r Gymraeg (heblaw am lais sylwbydd).

Bydd llinellau ymateb a ffyrdd eraill o ymateb i ymgyrchoedd yng Nghymru yn ddwyieithog neu'n cynnwys gwasanaeth ymateb Gymraeg ar wahân.

Bydd unrhyw arddangosfeydd clywedol, teithiau clywedol neu gyfrwng rhyngweithiol rydym yn eu paratoi yn ddwyieithog.

Pan fydd angen staff i ofalu am stondinau ac arddangosfeydd, byddwn yn sicrhau bod siaradwyr Gymraeg cymwys yn bresennol, fel y bo'n briodol.

Cyhoeddiadau

Byddwn yn cyhoeddi ein holl ddeunydd sydd ar gael i'r cyhoedd yn ddwyieithog, gyda'r fersiynau Gymraeg a Saesneg gyda'i gilydd mewn un ddogfen. Mae hyn yn cynnwys ein prif datfenni cienteiaid, ffurfienni cais a chyhoeddiadau cyfrifiadurol.

Byddwn yn defnyddio system sgorio, i wneud deunydd arall ar gael i'r cyhoedd, gyda'r fersiynau Gymraeg a Saesneg gyda'i gilydd mewn un ddogfen. Bydd unrhyw ddefnydd o'r system sgorio yn destun ymgynghoriad a'r Uned Gymraeg.

Byddwn yn ceisio sicrhau bod fersiynau ddwyieithog ar gael o'n holl argraffiadau ar yr un amser a'r rhai Saesneg. Fodd bynnag, pan nad yw hyn yn bosibl, gellir gwneud eithriadau i gymhwysio tertiynau amser tynn.

Os oes rhaid cyhoeddi'r fersiynau Gymraeg a Saesneg ar wahân (er enghraifft, os byddai un ddogfen yn rhy hir neu'n rhy swmpus), bydd y ddau fersiwn ar gael ar yr un pryd ac yn ansawdd - a'n harfer safonol fydd sicrhau bod y ddau fersiwn ar gael yn yr iaith arall.

Os na fydd y dogfennau ar gael am ddim, ni fydd pris dogfen ddwyieithog yn fwy na phris cyhoeddiad un iaith - a bydd pris dogfennau Gymraeg a Saesneg ar wahân yr un peth.

Bydd yr uchod hefyd yn berthnasol i ddeunydd fydd ar gael yn electronig ar ein gwefan, ar CD Rom, neu fel arall.

Byddwn yn darparu gwasanaeth cyfioethu ar y pryd neu ddilynol o'r Gyrraeg i'r Saesneg yn ein cyfarfoddydd cyhoeddus, oni fyddwn yn gwybod y bydd pawb sy'n cymryd rhan yn debygol o ddefnyddio'r un iaith.

Bydd gwahoddiadau a hysbysbion cyfarfoddydd cyhoeddus yn ddwyieithog, ac yn nodi naill ai y bydd cyflusterau cyfioethu ar y pryd ar gael, neu'n gwahoddi y cyhoeddus yn hysbysu ym iaith y dymunant ei siarad.

Byddwn yn hysbysu'r rheini sy'n mynychu cyfarfoddydd cyhoeddus pan fydd cyflusterau cyfioethu ar y pryd ar gael – ac yn annog cyfraniadau yn Gyrraeg.

Byddwn yn darparu papurau a gwybodaeth arall ar gyfer cyfarfoddydd cyhoeddus yn Gyrraeg ac yn Saesneg – a bydd adroddiadau neu bapurau a gynhyrchir yn dilyn cyfarfoddydd cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi yn Gyrraeg ac yn Saesneg.

Wrth ddewis staff i fynychu cyfarfoddydd cyhoeddus, ein harfer safonol fydd sicrhau bod siaradwyr Gyrraeg cymwys yn mynychu, fel y bo'r angen.

Cyfarfoddydd eraill a'r cyhoeddus yng Nghymru

Pan fyddwn yn trefnu neu'n mynychu cyfarfoddydd preifat a'r cyhoeddus, byddwn yn sefydlu eu dewis iaith ar y cyfioethu a byddwn yn sicrhau bod aelod o staff cymwys sy'n siarad Gyrraeg yn delio a'r rhai sy'n nodi mai Gyrraeg yw eu dewis iaith.

Bydd yr uchod hefyd yn berthnasol i gyfarfoddydd a gynhelir drwy ddefnyddio fideo-gynadleda ac offer tebyg.

Cysylltiadau eraill a'r cyhoeddus yng Nghymru

Pan fyddwn yn cynnal **arolygon cyhoeddus**, byddwn yn sicrhau bod pob agwedd ar gyfathrebu a'r cyhoeddus yn ddwyieithog.

Gofynnir i ymatebwyr os hoffent ymateb i'r arolwg yn Gyrraeg neu'n Saesneg.

Pan fyddwn yn trefnu **seminara, cyrsiau hyfforddi** neu ddigwyddiadau tebyg ar gyfer y cyhoeddus yng Nghymru, byddwn yn asesu'r angen i'w darparu yn Gyrraeg. Wrth wneud yr asesiad byddwn yn ystyried dewis iaith y mynychwyr ac os bydd hyfforddwyr ar gael sy'n medru'r Gyrraeg.

Ein delwedd gyhoeddus

Ymglychodd cyhoedduswyr, arddangosfeydd a hysbysbion

Caiff yr holl ddeunydd cyhoedduswyr, gwybodaeth gyhoeddus, arddangosfeydd a deunydd hysbysbion a ddefnyddiwn yng Nghymru (er mwyn targedu'r cyhoeddus) eu cynhyrchu'n ddwyieithog, neu fel fersiynau Gyrraeg a Saesneg ar wahân. Os oes rhaid cyhoeddi'r fersiynau Gyrraeg a Saesneg ar wahân, bydd y ddau fersiwn yn gyfartal o ran maint, amlygrwydd ac ansawdd. Bydd y ddau fersiwn ar gael ar yr un pryd ac yr un mor hygyrch.

Eithriadau i'r uchod fydd:

Pan fyddwn yn dechrau gohebu ag unigolyn, grŵp neu sefydliad yng Nghymru, byddwn yn gwneud hynny'n ddwyieithog. Bydd ein dulliau adnabod cyfeiriad a'n harwyddion dewis i'w rhoi ar ein cyfrifiadurol yn sicrhau y gall hyn gael ei gwblhau yn awtomatig. Pan fyddwn yn atfon gohebiaeth safonol neu gylchlythyr at sawl derbynnydd yng Nghymru, bydd yn ddwyieithog pan yn ymarferol i wneud hynny.

Os bydd yn rhaid cyhoeddi fersiwn Cymraeg a Saesneg o unrhyw ohebiaeth ar wahân oherwydd eu maint, ein harfer safonol fydd sicrhau bod y ddau fersiwn ar gael ar yr un tyddant ar gael.

Bydd deunydd fydd wedi'u hamgáu gyda llythyrau Cymraeg yn Cymraeg neu'n ddwyieithog, pan fyddant ar gael.

Bydd yr uchod yn berthnasol i ohebiaeth drwy e-bost yn ogystal â gohebiaeth bapur. Caiff pob copi caled o ohebiaeth Cymraeg a atfonir allan ei lofnodi.

Bydd pob gohebiaeth e-bost Cymraeg a atfonir o Gymru neu'r Uned Cymraeg gyda lofnod electronig Cymraeg (neu ddwyieithog).

Cyswllt dros y ffon

Byddwn yn sicrhau y gall y cyhoedd siarad yn Cymraeg neu'n Saesneg wrth ddeilio â ni dros y ffon.

Byddwn yn darparu llinell ffôn uniongyrchol i rif y Llinell Gymorth Cymraeg ar gyfer y cwsmeriaid hynny sy'n dymuno siarad â ni yn Cymraeg. Caiff y rhif hwn ei argraffu ym mhob deunydd dwyieithog a anellir at y cyhoedd. Bydd y llinell gymorth ar agor yn ystod oriau swyddfa, rhwng 9am a 5pm o ddydd Llun i ddydd Gwener. Bydd gwasanaeth peiriant ateb ar gael y tu allan i'r oriau hyn a byddwn yn ffonio yn ôl o fewn un diwrnod gwaith.

Bydd ein staff sy'n Gymry Cymraeg yn ateb y ffôn gyda chyfarach dwyieithog a defnyddio negeseuon negeseuon dwyieithog ar eu peiriantau ateb personol. Byddwn yn annog gweddill ein staff yng Nghymru i ateb y ffôn gyda chyfarach dwyieithog a defnyddio negeseuon dwyieithog ar eu peiriantau ateb personol.

Os bydd y galwr yn ffonio rhif arall yn hytrach na'r Llinell Gymorth Cymraeg, ond yn dymuno siarad yn Cymraeg, byddwn yn ceisio trosglwyddo'r alwad i siaradwr Cymraeg sy'n gymwys i ddeilio â'r ymholiad.

Os na fydd siaradwr Cymraeg sy'n gymwys i ddeilio â'r ymholiad ar gael, rhoddir dewis i'r galwr, fel y bo'n briodol, naill ai i aros i siaradwr Cymraeg ffonio nôl cyn gynted â phosibl, parhau â'r alwad yn Saesneg, neu gyflwyno eu hymholiad yn Gymraeg, drwy lythyr neu mewn e-bost.

Pan fyddwn yn sefydlu llinellau cymorth, canolfannau cyswllt neu gyffwsterau tebyg, i roi gwybodaeth, gwasanaethau neu gymorth i'r cyhoedd, byddwn yn darparu gwasanaeth Cymraeg. Hysbysbir hyn ochr yn ochr â'r gwasanaeth i'w rhoi Saesneg.

Cynllunio a darparu gwasanaethau

Polisiau, deddfwriaeth, gwasanaethau a mentrau

Bydd ein polisiau, ein mentrau newydd a'n gwasanaethau yn gyson â'r cynllun hwn.

Byddant yn cefnogi'r defnydd o'r Gyfraeg a byddant, pryd bynnag y bo'n bosibl, yn helpu'r cyhoedd yng Nghymru i ddefnyddio'r Gyfraeg fel rhan o'u bywyd bob dydd.

Pa pryd bynnag y bo'n bosibl, bydd ein dogfennau ymgynghoriad yn trafod y berthynas rhwng yr iaith Gyfraeg a'r polisiau, mentrau newydd a'n gwasanaethau sydd o dan ddatblygiad.

Pan fyddwn yn cyfrannu at y gwaith o ddatblygu neu gyflwyno polisiau, mentrau, gwasanaethau neu ddeddfwriaeth newydd o dan arweiniad setydliadau eraill, byddwn yn gwneud hynny mewn ffordd sy'n gyson â'r cynllun hwn.

Bydd ein polisiau, ein mentrau a'n gwasanaethau yn helpu i ddiogelu cymunedau Gyfraeg traddodiadol.

Byddwn yn cymryd mantais o bob cyfle i sicrhau y bydd deddfwriaeth syftaenol ac is-ddeddfwriaeth yn cefnogi'r defnydd o'r Gyfraeg.

Darparu gwasanaethau

Ein harfer safonol fydd sicrhau bod ein gwasanaethau ar gael i'r cyhoedd yn Gyfraeg.

Byddwn yn hysbysu'r cyhoedd pan fydd y gwasanaethau ar gael yn Gyfraeg.

Ein swyddogaethau rheoleiddio - a gwasanaethau yr ymgymerir â hwy ar ein rhan gan unrhyw drydydd parti

Bydd unrhyw gyfundebau neu drefniadau a wnawn gydag unrhyw drydydd parti yn gyson â rhannau perthnasol y cynllun hwn, pan fydd y cytundebau neu'r trefniadau hynny yn ymwneud â darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru. Bydd hyn yn sicrhau fod unrhyw drydydd parti yn darparu'r gwasanaethau yn unol â'r cynllun hwn.

Safonau ansawdd

Bydd gwasanaethau a ddarperir yn Gyfraeg ac yn Saesneg o ansawdd cyfartal a chânt eu darparu o fewn yr un targedau.

Delio â'r cyhoedd sy'n siarad Cymraeg

Gobeibiaeth

Bydd ein harfer safonol fel a ganlyn:

Pan fydd rhywun yn ysgrifennu atom yn Gyfraeg, byddwn yn paratoli ateb yn Gyfraeg (os oes angen ateb). Bydd ein hamserau targed ar gyfer ateb yr un peth â'r amserau targed ar gyfer ateb i lythyrau a ysgrifennwyd yn Saesneg.

O dan Ddeddf yr Iath Gyrraeg 1993, mae'n rhaid i bob corff cyhoeddus sy'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru baratoi cynllun sy'n nodi sut y bydd yn darparu'r gwasanaethau hynny yn Gyrraeg.

Dyma ein cynllun.

Mae'n disgrifio sut y byddwn yn gweithredu'r egwyddor a sefydlwyd gan Ddeddf yr Iath Gyrraeg, sef y dylai'r Gyrraeg a'r Saesneg gael eu trin ar y sail eu bod yn gyfartal wrth gynnal busnesau cyhoeddus a gweinyddu cyfiawnder yng Nghymru, i'r graddau ei fod yn briodol o dan yr amgylchiadau ac yn rhesymol ymarferol gwneud hynny.

Mae'r cynllun yn cwrmpasu'r gwasanaethau a ddarparwn i'r cyhoedd yng Nghymru.

Yn y cynllun hwn, mae'r term **cyhoedd** yn golygu unigolion, pobl gyfreithiol a chyrrff corfforaethol. Mae'n cynnwys y cyhoedd yn gyffredinol, neu adrannau o'r cyhoedd, yn

ogystal ag aelodau unigol o'r cyhoedd. Mae'r term yn cynnwys sefydliadau gwirfoddol ac elusennau. Mae cyfarwyddwyr a phobl eraill sy'n cynrychioli cwmnïau cyfyngedig

hefyd yn dod o dan ystyr y term 'cyhoedd'. Fodd bynnag, nid yw'n cynnwys pobl sy'n gweithredu mewn swydd sy'n cynrychioli'r Goron, y Llywodraeth neu'r Wladwriaeth. O ganlyniad, nid yw pobl sy'n cyfiawni swyddogaethau swyddogol o natur gyhoeddus, er eu bod yn bobl gyfreithiol, yn dod o dan ystyr y gair cyhoedd pan fyddant yn cyfiawni'r swyddogaethau swyddogol hynny.

Mae gwybodaeth bellach am gwmpas a diben cynlluniau iath Gyrraeg i'w gweld yng nganllawiau Bwrdd yr Iath Gyrraeg (www.yig-wlb.org.uk).

Paratowyd y cynllun hwn o dan Adran 21 y Ddeddf – ac yn unol â chanllawiau a gyhoeddwyd gan Fwrdd yr Iath Gyrraeg o dan Adran 9 y Ddeddf. Daeth yn weithredol ar 13/05/2009.

Cefndir y sefydliad

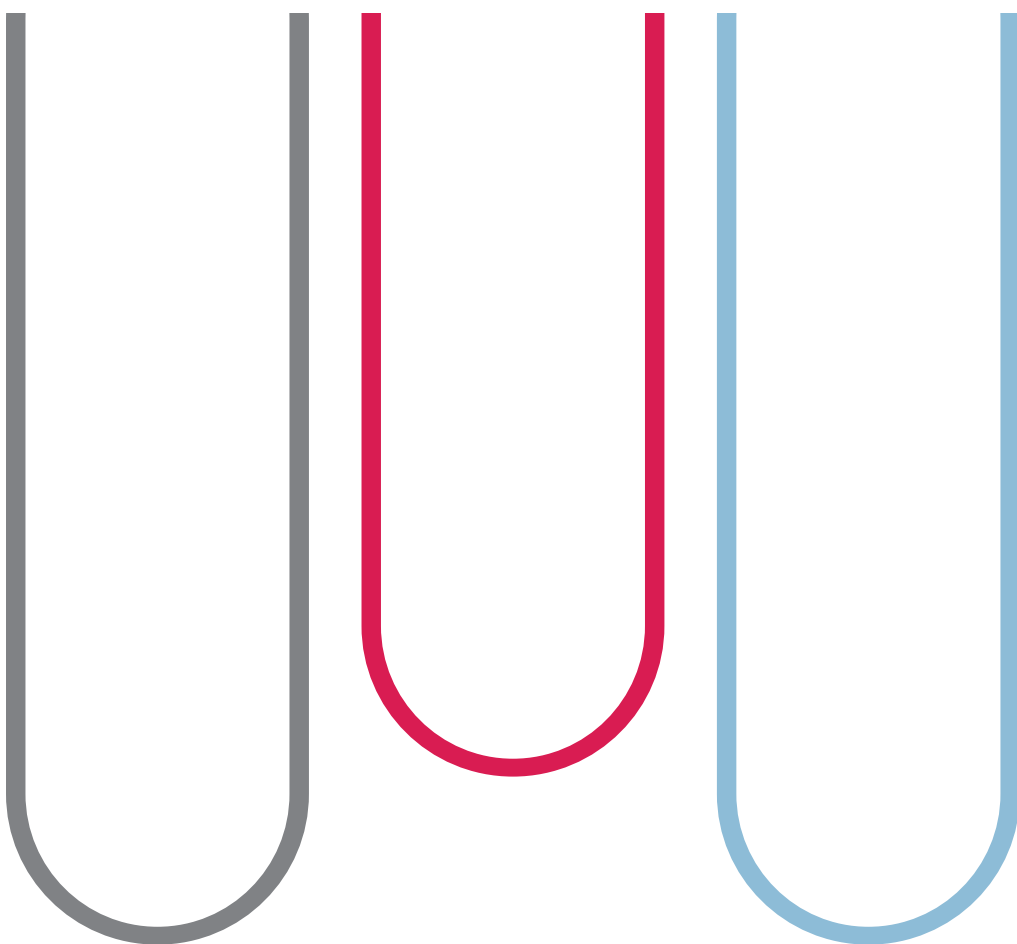
Mae'r Comisiwn Trethu a Gortodi Cynhaliadau Plant (r Comisiwn) yn Gortodi Cyhoeddus Anadranol newydd sydd wedi cymryd cyfrifoldeb am y system cynhaliadau plant ym Mhrydain Fawr yn ystod 2008, gyda'r prif nod o sicrhau bod cymaint â phosibl o dreftadau cynhaliadau plant effeithiol mewn grym - naill ai'n breifat neu'n statudol - ar gyfer plant sy'n byw ar wahân i un neu'r ddau riant.

Bydd gan y comisiwn reolaeth dros ei bolisi gweithredol ei hunan, hyd bwrdd o gysylltiadau uniongyrchol â'r Llywodraeth, er mwyn galluogi dulliau mwy dyfeisgar sy'n elwa o'r ystod eang o arbenigedd sydd ar gael yn y sectorau cyhoeddus, preifat a sectorau eraill.

Bydd gan y comisiwn dair swyddogaeth graidd:

- Hybu'r cyfrifoldeb ariannol sydd gan rieni am eu plant;
- Darparu gwybodaeth a chymorth ynglyn â'r gwahanol fathau o opsiynau cynhaliadau plant sydd ar gael i rieni;
- Darparu gwasanaeth cynhaliadau plant statudol sy'n effeithiol, a chyda dulliau gortodi effeithlon.

Mae gan y Comisiwn nifer o safleoedd ledled Prydain Fawr, gan gynnwys rhai swyddfydd yng Nghymru.

Cynllun Iaitn Gymraeg: 2009